

Til kommunal- og forvaltningskomiteen, Stortinget

Åpen høring 30. oktober 2012 om Prop. 1 S.

Guro Nereng, rådgiver energieffektivisering, tel: 41624426

Bellonas innspill til Kommunal- og forvaltningskomiteens behandling av Statsbudsjettet for 2013

Oslo, 08.11.2012

Da Klimaforliket kom ble det stadfestet at det først er i statsbudsjettene fremover vi vil se realiseringen av tiltakene. Det samme burde også gjelde Bygningsmeldingen. Det var derfor med store forventninger vi i Bellona mottok Statsbudsjettet for 2013.

Nasjonal, tallfestet målsetting for energieffektivisering i bygg

Bellona hadde håpet at den nasjonale målsettingen for energieffektivisering som man i klimaforliket ble enige om å sette skulle vært lagt frem i Statsbudsjettet. Å sette et tallfestet, offensivt og samtidig realistisk mål vil være av stor betydning for stake ut kursen for energieffektivisering i bygg. Energieffektivisering i stor skala er ikke som en bryter som kan slås på over natten. For det første tar det tid å implementere tiltak i 2,2 millioner husholdninger og 109 millioner m² yrkesbygg. For det andre er kompetanse-spredning i hele byggebransjen nødvendig, både for å bygge mer energieffektivt, men også for generelt å bedre produktiviteten i bransjen. Det er derfor nødvendig å sette i gang et langsiktig arbeid straks for å oppnå resultater. Bellona anbefaler en målsetting om 8 TWh innen 2020 for nybygg og eksisterende bygg.

Still krav til energieffektivisering og miljø ved alle tilskudd til offentlige bygg

I både klimameldingen og bygningsmeldingen trekkes det frem at det offentlige må gå foran på miljøkvaliteter i bygg, dette ser vi lite av i KRDs budsjettforslag for 2013. Det henvises til kommende skjerpede krav for nybygg, men skal man oppnå store energieresultater holder det ikke kun å produsere energigjerrige nybygg. Det må stimuleres til energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse og her må det offentlige være en pådriver. Regjeringen skriver nok en gang prosa i statsbudsjettet om at de vil "Øke antall miljøvennlige boliger og bygg", men utnytter ikke mulighetene for styring i budsjettet. Dette kunne vært vist i form av konkrete krav som følger bevilgningene og rammer i følgende budsjettposter:

- Kap. 582 Post 60 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg
- Kap. 586 post 63 og 64 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser
- Kap. 581 Post 75 og 76 Tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til utleieboliger

Bellona mener at Energimerkeordningen kan benyttes til å stille tydelige og realistiske krav til *eksisterende boliger og bygg i kommuner*. På den måten skapes et marked for energigjerrige bygg og brukerne får lavere energiregning enn de ellers ville hatt. Ved nybygg og omfattende renoveringer av offentlige bygg som mottar bevilgninger må det stilles energikrav som er strengere enn gjeldende forskrift og ambisiøse miljøkrav gjennom for eksempel *Breeam*.

Husbankens rolle

Husbanken må få en større rolle i Regjeringens arbeid med energieffektivisering. I dag gir Husbanken ut *grunnlån* til rehabiliteringer og nybygg bl.a. basert på ambisiøse energi- og miljøkriterier. Vi mener at energikrav også må innføres i den sosial boligpolitikken Husbankens har ansvar for, som *startlån*. Vi ser at det som vanlig skilles på stimulering av økt miljøvennlig boligbygging og boligsosiale bevilgninger heller enn å se dette i sammenheng. Det er bra at Husbankens samlede utlånsramme settes opp igjen til 20 milliarder kroner.

Kompetanseheving i bygningssektoren

Det er gledelig at det landsdekkende instrumentet *Lavenergiprogrammet* nå i sin helhet er underlagt KRD, og isolert sett; at samlet bevilgning har økt siden i fjor. Bygningsmeldingen lanserte *Bygg21* som blir et samarbeidsprosjekt mellom byggenæringen og myndighetene for blant annet å bedre kompetansen og gjennomføringsevnen i byggenæringen for å bygge miljø- og energiriktige bygg. Tilsynelatende skal hele 2013 benyttes til å legge strategier og at prosjektet dermed får en lav bevilgning (5 millioner for sekretariat m.m. + 9 millioner til utredninger). Når man ser bevilgningene til *Lavenergiprogrammet* og *Bygg21* under ett er det alt for lite til kompetanseheving og produktivetsbedring i bransjen, begge er elementer som kan bidra til å løse boligsituasjonen i pressområdene.

Avgiften på fyringsolje burde økes

Klimaforliket setter som mål å utfase all oljefyring i husholdninger og til grunnlast innen 2020 forutsatt «støtteordninger fra 2013 og øvrige virkemidler i en overgangsperiode». I statsbudsjettet presenteres ingen virkemidler for å nå målet. Det viktigste virkemidlet ville vært en avgiftsøkning av CO₂-avgiften på mineralolje. Bellona mener avgiften gradvis burde flerdobles, for å gi alternativene et bedre konkurransefortrinn.

Hvordan utløse volummarkedet for energieffektivisering?

Bellona har problemer med å se hvordan man gjennom Enova skal sørge for økt takt i Enøktiltakene i de mange hjem og yrkesbygg. Riktignok *har fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging* fått de lovede bevilgningene, men Enova har også fått et utvidet mandat. Bellona mener det bør innføres skattefradrag eller hvite sertifikater for å utløse volummarkedet innen energieffektivisering.